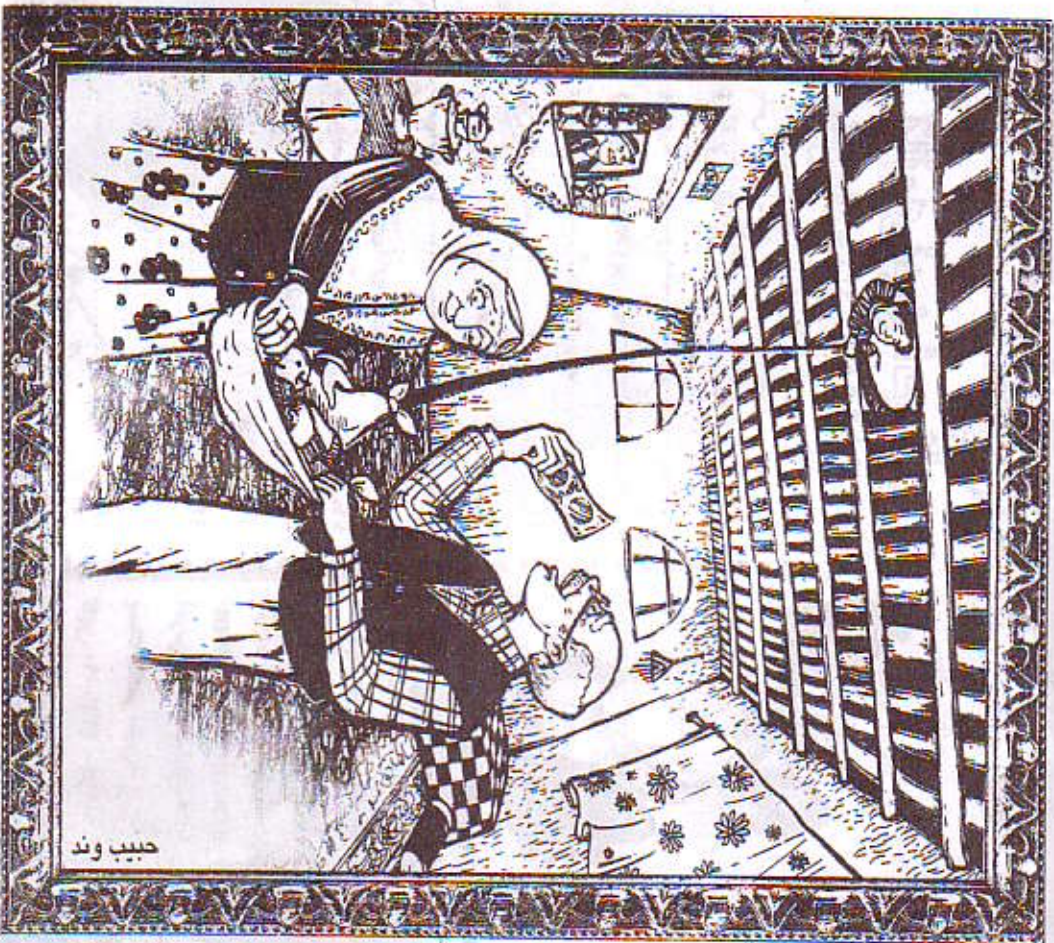

چڑھہ پڑی باجیا

۱۳۸۴ جو الین باولسی ۱۲۱ جی ساری قیمت : ۱۰۰۰ تومن

حبیب وند

باير امير موبارک

تائزاس نئين آديتازان

ايچينده كيتلر

- ۲..... باش سؤز
- ۳..... قورشاق سالاماق
- ۴..... يومورتا دۇرۇش دورمك
- ۵..... قارا داغ دارا ساقلاز ياز او يوز لار ي (۱)
- ۵..... سيز نه دئيمور سيز؟
- ۶..... سن بايرام (شعر)
- ۷..... ماهتي (گل باهار ياز گولري)
- ۸..... توپ (ناغيل)
- ۱۰..... قاراقوش (ماهي)
- ۱۱..... وطن (ماهي)
- ۱۲..... كنجلين ناغيلي (فولكلور ناغيل)
- ۱۴..... تئاشي
- ۱۶..... بو يتردي
- ۱۷..... قاراقوش (شعر)
- ۱۸..... تئاشي

دو هفته نامه باغچهبان

صاحب امتياز: محمود خليلي اقدم
ويژه نامه كوركي چيغيلي باغچيا

طرح و اجزا: محمد عابدين پور
ms_araz@yahoo.com
آدرس: مرند - خيابان جلفا - روبروي
پست - دفتر نشر به
تلفن: ۰۴۹۱ - ۲۲۳۰۰۹۰

ایستگلی اوشاقلار، سسئو بیطی، بالالار، یئتی ایلینز اوغورلر
اولسون، دورداقلار، سردا گولوشلر، یز چیچککنسن، خوش چاغلار، یز لا شن
گولر، یز اولسون.

بو بایرام لا ایکی بایرام، دیر کی من سیز ایله، ایم، اوزو، دمانین کی منیم، یاشیلا، یقیم
سیزه باغیلدیر. جیقئیلی، باخچا اولماغیما، باخما، یب ایچیری گلین، مرسر، یصده
قاچین، کر، دیلر، یصده گرین، سیزین، آدیملار، یز منی، جالاند، یزیر، باخیشلار، یز
منه گوج وثریر.

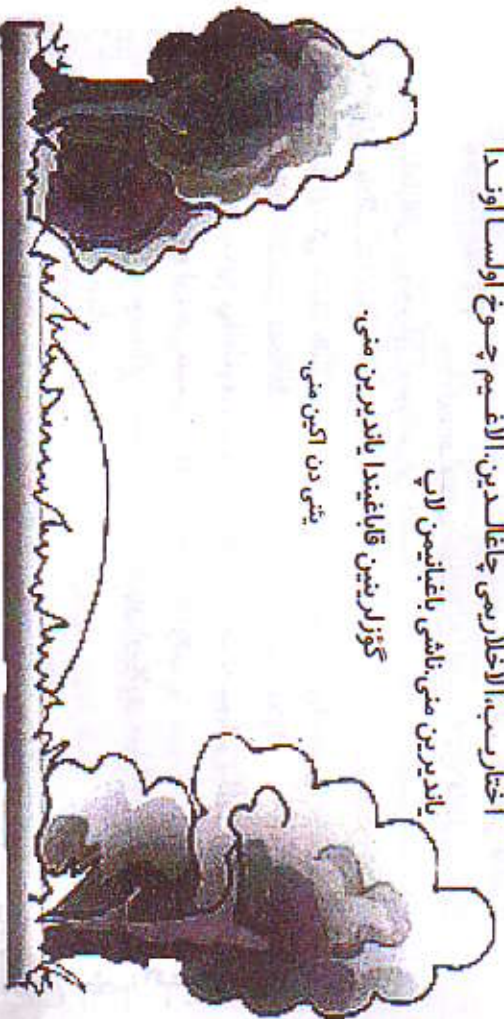
بیر آز اویان-جویان، بیر ایل یارم اولار کی هر دن بیر بو آرالاردا، گورور، نورم، بو
بیر ایل یاریمدا، چالیشمیشام، سیز ایله اولام، سیز ایله اولماق، راضانت
اولسادا، اولاد و قجادا، چیندیر، سیز ایله اولان، گورک اقله سیزین، کیمنی ده
اولسون، سیزین، کیمنی آری اولسون، دورو اولسون، آی کیمن، سسو کیمن
اولسون، سده، جه بیر اوشاق، کیمن اولسون.

اوشاقلار، سسورانیغی، آلیب، بو، خالین منی، باخیشلار، یز لا
دورغو، لار، یز لا سسوار، یز منی، کردی، وراق-وراق
آختار، سب، آلاخلار، یمنی، چاغلدین، آلاغیم، چوخ اولسا، اوندا

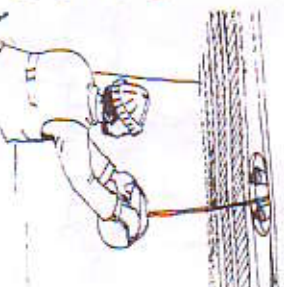
یاندیرین منی، ناشی باغیلمن لاپ

گوزلر، یزین قاباغیندا، یاندیرین منی.

یئتی دن اکین منی.

قورشاقلار ساراقلار

اوشاقلار بيلير سيز سيزين آتا-آنالاريز بونان قاباق بايرام
گونلري نه ايشلر گوره ديلر؟ بايرامي نجه عوزيله سيب، نجه
شنيك اندر ديلر؟ اونلار جوړه-جوړه ايشلر گوزور، اويونا قاقلار
اوييار ديلار.

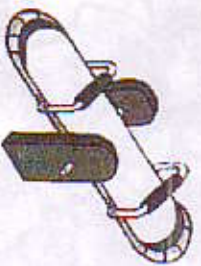
من بوردا بيريني سيزين ياديردا ساقلاراق اوييرسي لريني ده اوزور آتا-آنالردان سوروشوب هم
اؤيرينه هم ده ياديردا ساقلاراق گليجك ده اؤز اوشاقلار بوزا دنين.
ايز بايجان دا بايرام دا چوخو ايشلر گوزور، شنيكلر اندر، بونلارين بيرى قورشاقل ساللاماق
دير، اوعلان اوشاقلاراق، گونلري سايار ديلار كي بايرام گنجه سستي اولوب اونلار بير سال
گؤتورروب قونشو لارين، قوهوملارين داميندا گنديب باجادان او شالي ساللايب بايرام
پاي لاريني انو يسي يه سيبيند الستيلا، انو يسي يه سسي ده اونون شالينا بايرام يتر-
يتميشيند، بويالي يومورتان، بون جوراب لا بونلاراق تاي زادلاردان باغلانلاراق، بو شعليكده
اورتاق اولار، ايندليلكده بو گوزل ايش چوخ آزاراق گوزور تور.

پوهور تا دؤبوشدورمك

بايرام يومورتاسيز اولماز، اودا بوناقى يومورتاسيز، بونو هامى
بيلير يومورتالاراق گوزل-گؤيچك بويلايب اوشاقلار لا چوان-
لارا بايرامليق وئره ديلر، اونلار دا يومورتالاراق ايب سونج ايله
چاقيشير، اير ديلار اودانلاراق سويوب اودورالين گوزونون قاقاغينا
يتمه رديلر، بو اويون ساده اولسادا اوزونه گؤره فقدرلى ده وار
ايدي، باخراقلى اويونچو، اؤز يومورتاسي نى. ديشينه ووراراق بوش-بوش ليغيني سينا يادمان
سونرا يولداشينيما يومورتاسي نى ديشينه ووراراق سينا ياردى. سونرا يومورتاسيني الى ايله
ائله توتاردى كي حريف ياليز يومورتالين باش نين اوجونان وورا بيلسين.
هله اوشاقلار بيلير سيز گنجه جك ده يومورتالاراق نجه بوييار ديلار؟
قدسم زامانلار رنگلى، ميداد، جوهر، كيمسوى بوناقلار، مازيك له بونلار تاي زادلار، يوخ
ايدي، اونا گؤره ده او زمان طبعي بوناقلاردان پارالانار ديلار.
سوي سامان توگوب يومورتالاراق اونا قوبوب قانساداراق اونلاراق سارالار ديلار، بوناق
اوتونون كوكو ايله قايناديب قيرميز اكل ديلر.

سۆز نە دېيەر سۆزىڭ

اوشاقلار ھامىسى بونو تائىرلار، اوشاقلار ھاردا بونو گۆرسەلەر سونۇنچ لە قاچىسب تىز اونا مىتزلېرىرى اوشاقتىن مىتزلېرىرى دە بو باشىمان، اوشاقلار بىن بىرى گۆيە گىنىدە، او بىرىسى بىر دە اولار مىرند لە بىر پارا كىندە دە اونا بو ادلارى وئىپىلر:

كۆڭگۈ بالاسان (كۆشكۈ بالاسان)
(مىرند، ئۆز دىكى، بارىمان، بىرى تىمە)
ھالىدە - بولود (جاي مىرند)
بىرە گل - «ھالىد» دىنەر، گۆيە گىنىدە
« بولود» دىنەر

دېنىگىلەن ھونپ (زونوز)
آند بونو ھاردا (قوۋە بولانچ)
ھاللو (آرزو)

ھامبال - دوۋىمال (ھالىد)

۱۲-چى سۆزىڭ

قارداغ دا اوشاقت اويونلارى (۱)

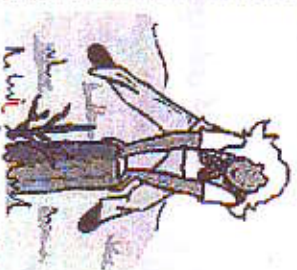
مىرەن - مىرەن

بو اويوندا اوشاقلار اىكى بىرە بولوشوب ائىداكى سۆزلىرى دىنەر ك:

« اوخ ائىدى - اوخ تونو - سوم (sum) بىلە دە - ارادان بو چىچىدى»

چىچىمان اوشاقلار بىر صفدە دورلار، چىچىلاردا گىدىب اولار بىن دالىسىندا دورلار، چىچىمالارلاردا بىرى گىدىب صفىن قابىغىندا دورلار، بىرى گۆزلىرىنى قونار، بىرىسى لردن بىرى گىلىب بارماغىنى اونسون كورە بىنە باساراق بىرلىككە بىر بىرلەر، گۆزۈر باغلى تىن بولاشلار دىنەر ل:

- مىرەن، مىرەن
- گۆزۈر باغلى دىنەر:
- چىچىمىن دردى
- سوروشلار:

- سنى كىم آپاردى؟
- مىن ايرضا آپاردى.
دور دىنەر اوتدا اولار ھامىلقدان توبت ائىن ابارانا مىنىب او اولارلى قاباقچادان بلانمىش بىرە چىن بلانمىشە آباراچاق، بىلەنلىككە او تىمە اوتوزوب بىرلىرى اودانلار بىن دە بىشەلە چىك.

دور دىنمىشە اوتدا بو بىر بىرلەر بىر بىر اونا مىنە چىكلەر قاباق صفدە كى تىمىدن بىر ايرىسى گىلىب گۆزلىرىنى توتماچاق، بىلەنلىككە يورولانچان اويىچاقچاقلار.
ئىل ائىن : مىرەنلەر يورومىرەنلەر.
(كۆە كىم)

چىچىقلى باچقا

اربان نام ھامالىن بولر
قورلار

● م- جاويدن بور

شېخ بايرام

گوله-گوله دندىك يىز،
شېخ بايرام ايله يىك يىز

قىش، هله يىك، دىنيه رىك،
دېشى ايل قوتلو اولسون،

گۆيچك گىن اولوب دور
بوداغنا قونوب دور

حيط ده گىلاسىمىز
يىر جوت گۆزل قارقوش

بولودلار قىرىق- قىرىق
هاوا ايليق ، گون ايليق

دوب-دورو ماوى گۆي ده
نه ايستى دىر، نه سويوق

گوللو شالين سىرىس
چال پانغى ارىس،

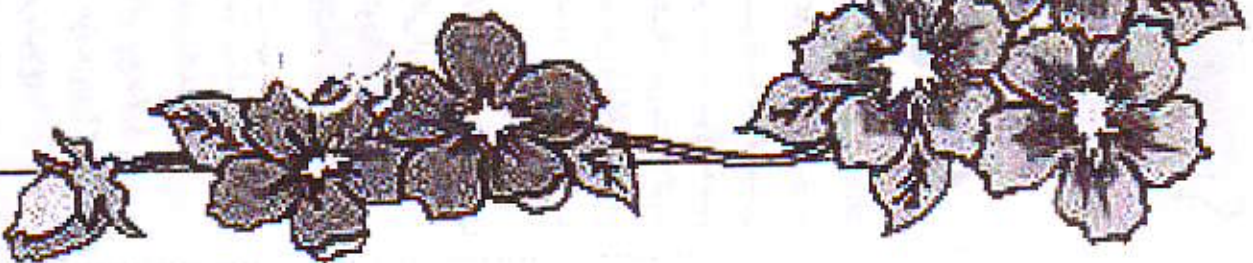
داغ بابا اۆز بىلنه
گوش وورور باشينا

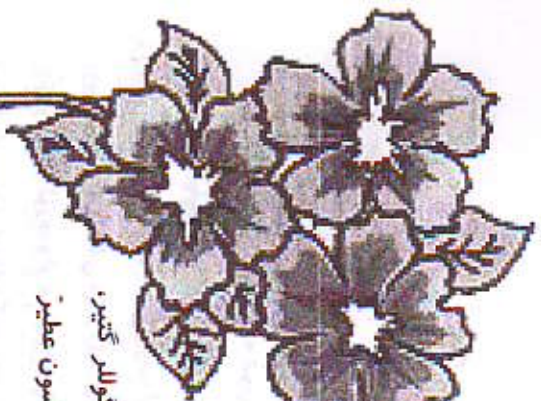
ياشيل بوياق خالچالار
آما ، ارىك ، آچالار

چالار بوزو آچىلب
چىچىك انىب باشچالار

بايرام پانى آلاق يىز
چالاب-چالاب چالاق يىز.

گىن اوشاقلار گىن
آچاق قاناد آغ قوش يىك

گل باهار

○ تيمور ايلچين

گۆزل باهار، گۆزل باهار،
باغچاميزا، تنز گل، باهار

چتير چتير، گولر گتير،
اوتاقلارا دولسون عطير

سنسین عزیز، شین نغمه مین
گۆزه بیرک یولونو مین

گۆزل باهار، گۆزل باهار،
باغچامیز دا دینجل باهار.

یاز گۆنلی

گل - گل، آ یاز گۆنلی،
ایلین عزیز گۆنلی

داغ داریت قارلاری،
باغ داریت قارلاری.

چایلار داشیب ستل اولسون
ناخیل لار تئل - تئل اولسون

آغاچلار آپسین چیچک
یارباغی لچک - لچک.

سۆز: نغمه صمغلی صابیر

کۆچورن: س - طبیخه راهه

توپ

محمد علي بن پور

په قېلبي تاغليلار

بیر دنه توپ داغدا اوشاقلارین گوزوندن اوزاق، داشلارین آراسیندا قالیشدی، نئیلیردی، نققدن زور وئیریدی، داشلارین آراسیندا چخایمیردی. او اوردان قالیب گون- یاغشین آلتیندا چورویوب آرادان گنمه یی هنج سئومیردی او ایستیردی اوشاقلار اونو اویناد سینلار او یاخشى بیلیردی کی بو دونیا دا چوخلو اوشاقلار واردی کی بیر توپون حسرتینی چکیر لر، اونا گوزده او هم چوخ توتغون اویدهم ده برک داربخیمیشدی.

بیر گون بیر پیل اوردان کئچیردی، بیردن گوزو داشلارین آراسیندا بیر گوزل توپا دوشدو. کوشولدیویوب اونا ساری اسیب بیر تپیک اونا ووردو، توپ گویه قوزانیب یرره ذیب، داغ انیشی، تاب-تاب باشلادی گنتمه یه.

اوردا داغین ایننده بیر اینک اولئوردو. توپ گلیب تاپیلتی نان اینه یین قازینما دیدی، اینک دیسگنیب دندی: «مو-مو سن کیمسن؟» اهاردان تاپیلیب گلمیسن؟!

توپ دندی: «هنی تانیمر سان؟» امن توپام دا، گلمیشم سن منی اویناداسان، داربخیمیاق.»

اینک دندی: «توپ سان، توپ سان دامن توپو نئیلیرم ایناهن ایستیرم اوت یتیم،» بو نو ذیب بیر کلاه توپا ووردو. توپ دندی یرره قوزاندی گویه، تاب-تاب داغ انیشی، باشلادی گنتمه یه.

اوردا بیر ایت یرلری ایلیردی، توپ یرره ذیب گویه قالغیب تاپیلتی نان اونون قیچینا دیدی. ایت دیسگنیب خورولدی و یا-خورولدی و یا توپا باغیب سوروشدو: «هاف-هاف، سن کیمسن دها؟!»

توپ دندی: «هنی تانیمر سان؟» امن توپام دا، گلمیشم سن منی اویناداسان، داربخیمیاق.»

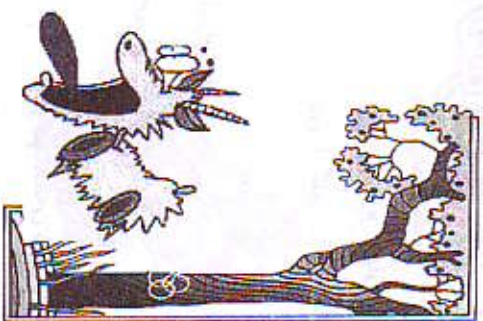

ايت آچىجانئيب خورولنادى: توپسان، توپسان دا، گنت توپلوغورون
دالنجاسن توپو ئىئيليرم، من سوموك آختاريرام،
بوپو دئيب ير تيبك توپا ووردو، توپ تاپ-تاپ گنتدى.

اوردا ير گنجى دالى قيشلارى اوسته قوزانئيب آفاجين
يارباقلارنى ئىئيردى، توپ گليب گنجى نىن بىلننه
دېدى. گنجى يىره يىخىلدى، باخدى گوردو پومورو بىرراند
اوردادى، هوپخوب دندى: «مىغ مىغ... مىغ مىغ...» سن كىمسن
داها؟!

توپ دندى، «مى تىمىر سان؟ من توپام دا، گلىشىم سن مىنى
اويناداسان، دارىخىمىياق،»

گنجى دندى: «توپسان، توپسان دامى توپو ئىئيليرم،
من ائستىرم يارپاق، يىنهم،
بوپو دئيب چۆنوب دالى قىچلارنىن توپا بىر قوشا
تيبك ووردو، توپ يىره دئيب گۆبه قوزانئيب اوردان
اوزاخلاشدى.»

اوردا ير نتجه اوشاق ككئىسىز-ككئىسىز يارتدائىش كۆهنه توپلارنى
قاباخلارنىنا قورئوب يىئيلير ديلر ئىئله سىئلر، نه اويناسىئلار، توپ يىره دئيب
كۆبه قوزانئيب گلىدى دوز اوللارنىن اورناسىنا دوشدو، اوشاقلار توپو
گۆروب تىز اونو قايدىلار، اوللار توپو بىر-بىر لىرنه آئيب سىئوئىچ له
اوينانغا باشلادىلار، توپ دا داها دارىخىمىردى، او چوخ سىئوئىبىردى كى
اوشاقلار اونو اوينادىر ديلار، او هميشه دئىيردى:

«بىر توپو دوز وولد بىلر اويناساق اوچون، قورئوب باخماق اوچون بوخ،»

قارانتقوش

سەن گەندە، قارانتقوش،
بو پىتلەره ياز گەلەر،
دەرياغا قاتار - قاتار
دورنا گەلەر ، قاز گەلەر،

گەتمە اوزاق ، قارانتقوش
سەنەسى آخ قارانتقوش

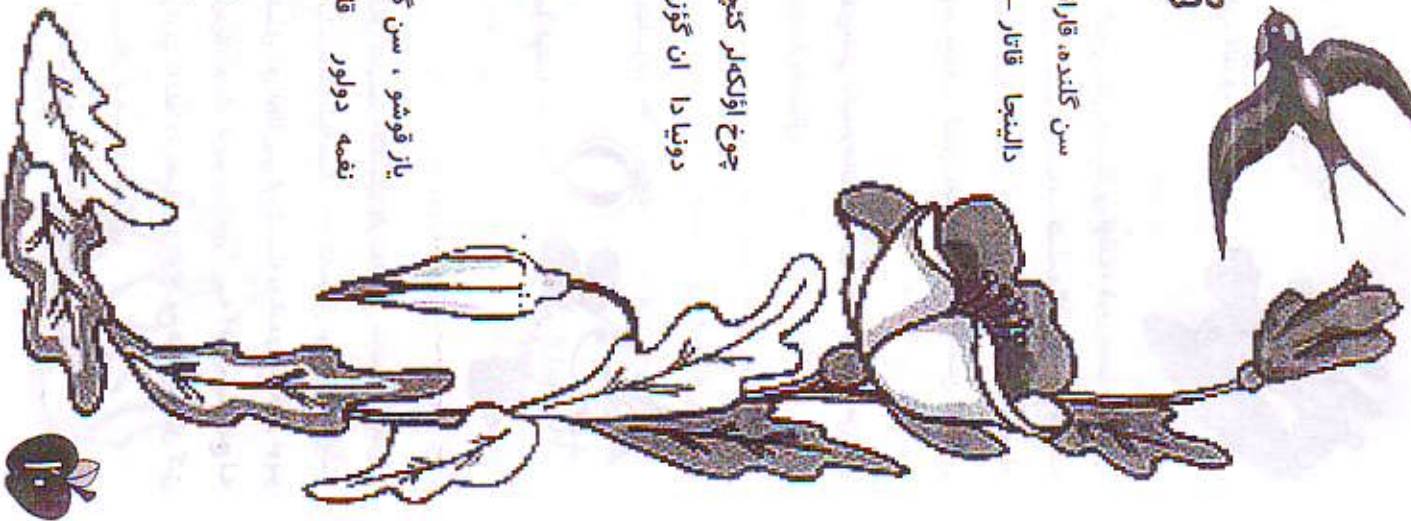
چوخ اۆلكەلەر كەچمەيسەن،
اوز يەوان، اۆز پىترىن دەر،
خوش گەلمەيسەن، قارانتقوش
قالمىشىم يىگران، قوش.

ياز قوشو ، سەن گەندە
نەمە دولور قەيىمە،
سۆز قوشام يازا مەن،
آچىر نرگەز ، ياسمەن،

قارانتقوش ، آي قارانتقوش
گۆرمە شاختا، بوران، قەيش.

● تەمور ئالەچىن

جالغى: آنا جالغى، رەسائىلا
كۆچۈرۈن: سەيروس، تەبىئىي رەئادە

وطن

خزینہ دیر تورپاشی،
گولور چمنی، داغی،
آیدان گلیر سوراغی،
بیزیم آزاد ائللرین
گولور چمنی، داغی،
بیزیم آزاد ائللرین.

آرزوسو چیچک - چیچک،

کوکسونده میلیون اوره ک

سیرداشی دیر گلهجک،

بیزیم آزاد ائللرین.

آرزوسو چیچک - چیچک،

کوکسونده میلیون اوره ک

سیرداشی دیر گلهجک،

بیزیم آزاد ائللرین.

پولاد ایرادهسی وار،

دیلینده صولح سسی وار

غلبه موژدهسی وار،

بیزیم آزاد ائللرین.

سۆز: جیکمت ضیاء

چالقی: سولیمان علمسکر اوو

کۆچورن: سئروس طبیب زاده

جیققیلی باخچا

۱۱-جی سالی

گەھلىن ناھىيلى

گولپىن بىرىندە بىر كىچىل وار ايدى، او كوسا ساققال بىر تاجىرە نۇكرچىلىك ائلىردى، ناجىر چوخ چىلىس، مەم دە يامان ظالمە، آدم ايدى، سحر دن اخشاما جان كىچىلى اوردا، بوردا ايشلەدەپ، اخشام بىر ھەقتە دن قالما قورو چۆرك قىرىقلارنى زحمت يانا عوضىنە اونا وئرىپ ائولرىنە يولا سالىردى، كىچىل قورو چۆرك يىتمەكن اغزى يارا تۆكموشدو، يىنە بىر گون اخشام قورو چۆركلى، گۆتوروب ائولرىنە كەندە بولما تاجىرىن بالاچا اوغلو كىچىلە قوشولوب اونلارا گەتتى، كىچىلىن بىر قوجا نەسى وار ايدى، او قورو چۆركلى قازانا قوبوب اوستونە سو توكردى كى بىراز يوموشالسىن، كىچىل چوخ اجمىشىدى، قورو چۆرى دىشىنە چكىب يىمەك اىستەيىردى، ياز يىغىن دىشىنىن بىرىنى چۆرك سىتىپوردى، كىچىل باشلادى، او قوللاماغا.

تاجىرىن اوغلو كىچىلە باغىب دىدى:

كىچىل - كىچىل
 نۇخودو كىچىل
 بىشىكى مىنر
 كەندە قاچار

 كىچىل - كىچىل
 ايران ايجر
 كەندە قاچار

كىچىلىن نەسى اوشاغا گوزونو اغارديب دىدى:

- آى، بالا، آدم ائله دىمىز، گوزورسن كى، كىچىلىن دىشى قىرىلىپ آغلايىر، اوشاق اروداين سۆزونو ھىج وئىجىنە المايىپ، ائله ھنى ھىمىن ماھنىنى اوخودو، كىچىل اوزونو ساخلايا بىلمەدى، ائىندە كى قورو چۆرى چىرىدى تاجىرىن اوغلو، يون باشىنا او ساعات اوشاغىن باتى، قارىز كىمى پار تلادى، آغلايا - آغلايا قاچدى، آناسى نىن يانىنا تاجىر اوغلو، نون قانى آخا - آخا گەلىنى گۆروب دىدى:

- اوغلام، سنى كىم ووردو؟

۱۲ - جى ساي

